

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vesihuoltolain muuttamisesta

Khall 28.01.2025
32/10.00.00/2025

Valmistelija

tekninen johtaja Niemimäki Teemu

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt lausuntoa vesihuoltolain 4 c §:n muutosesityksestä, jolla toimeenpannaan eduskunnan Vesi on meidän - päätöstä kunnan järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien julkisomisteisten vesihuoltotoimintojen säilymisestä kuntien omistuksessa ja määräysvallassa.

Lakiehdotuksen keskeisenä sisältönä on, että kunta ei saisi myydä tai muutoin luovuttaa omistustaan vesihuoltolaitoksesta, tukkuvesihuoltolaitoksesta tai vesihuolto-omaisuudesta muulle kuin toiselle kunnalle tai kunnan omistamalle laitokselle. Kunnan omistuksessa tai määräysvallassa oleva vesihuoltolaitos ei myöskään saisi myydä vesihuolto-omaisuuttaan tai ottaa käyttöön muuta kuin omistuksessaan olevaa uutta vesihuolto-omaisuutta. Lain voimaantulon jälkeen saisi perustaa vain kunnan omistuksessa olevia vesihuoltolaitoksia sekä asiakasomisteisia vesihuolto-osuuskuntia.

Muutoksen taustalla on tarve varmistaa vesihuollon säilyminen julkisessa omistuksessa. Vesihuolto on yhteiskunnan välttämättömyyspalvelu ja osa kriittistä infrastruktuuria. Esityksen luonnoksen mukaan kansainväliset esimerkit ovat osoittaneet yksityistämisen johtaneen usein veden hinnan nousuun ja palvelutason heikentymiseen.

Vesihuoltolaitosten kustannukset katetaan asiakkailta perittävillä maksuilla kustannusvastaavuusperiaatteen mukaisesti. Kunnat voivat periä omistamaltaan laitokselta kohtuullista tuottoa pääomalleen. Ministeriön selvityksen mukaan vesihuoltolaitosten ja -omaisuuden säilyttäminen kuntien omistuksessa on pitkällä aikavälillä kunnille taloudellisesti kannattavampaa kuin niiden myyminen.

Rakennetun omaisuuden tila ROTI 2023 -raportin mukaan vesihuollon saneerausvelka on kasvanut. Vesilaitosyhdistyksen arvion mukaan vuotuiset kokonaisinvestointitarpeet lähes kaksinkertaistuvat nykyisestä noin 400 miljoonasta eurosta 777 miljoonaan euroon vuoteen 2040 mennessä.

Lausuntopyyntö ja lausuntomateriaali ovat tämän kokousasian oheismateriaalina.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Jussila Esa

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan kannattavansa esitettyä vesihuoltolain 4 c §:n muutosta.

Päätös